

Trešdiena, 2015. gada 10. jūnija

P8_TA(2015)0227

Stāvoklis Ungārijā

Eiropas Parlamenta 2015. gada 10. jūnija rezolūcija par stāvokli Ungārijā (2015/2700(RSP))

(2016/C 407/06)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) preambulu, jo īpaši tās otro un ceturto līdz septīto apsvērumu,
- ņemot vērā īpaši LES 2. pantu, 3. panta 3. punkta otro daļu, 6. un 7. pantu, kā arī LES un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) pantus, kas attiecas uz pamattiesību ievērošanu, veicināšanu un aizsardzību ES,
- ņemot vērā 2000. gada 7. decembra Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, ko izsludināja 2007. gada 12. decembrī Strasbūrā un kas stājas spēkā kopā ar Lisabonas līgumu 2009. gada decembrī,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 1., 2. un 19. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Protokolu Nr. 13 par nāvessoda pilnīgu atcelšanu,
- ņemot vērā Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECTK), Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru un Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas, Ministru komitejas, cilvēktiesību komisāra un Venēcijas komisijas konvencijas, ieteikumus, rezolūcijas un ziņojumus,
- ņemot vērā 2013. gada 3. jūlija rezolūciju par pamattiesību stāvokli Ungārijā — standarti un prakse (saskaņā ar Eiropas Parlamenta 2012. gada 16. februāra rezolūciju)⁽¹⁾,
- ņemot vērā 2014. gada 27. februāra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2012. gadā⁽²⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 11. marta paziņojumu “Jauns ES mehānisms tiesiskuma nostiprināšanai” (COM(2014) 0158),
- ņemot vērā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisāra 2014. gada 16. decembra ziņojumu pēc vizītes Ungārijā 2014. gada 1.–4. jūlijā,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu 2014. gada 16. decembra sanāksmes secinājumus par tiesiskuma ievērošanas nodrošināšanu,
- ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas 2015. gada 22. janvārī rīkoto uzklaušīšanu par stāvokli cilvēktiesību jomā Ungārijā,
- ņemot vērā Padomes un Komisijas paziņojumus Eiropas Parlamenta 2015. gada 11. februāra plenārsēdes debatēs par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību sistēmu,
- ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas 2015. gada 7. maijā rīkoto viedokļu apmaiņu, ievērojot Priekšsēdētāju konferences 2015. gada 30. aprīļa lēmumu par to, kādas ir iespējamās sekas dalībvalsts lēmumam atjaunot nāvessodu, tostarp attiecībā uz tās kā Eiropas Savienības dalībvalsts tiesībām un statusu,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0315.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0173.

Trešdiena, 2015. gada 10. jūnijs

- ņemot vērā Padomes un Komisijas paziņojumus Eiropas Parlamenta 2015. gada 19. maija plenārsēdes debatēs par stāvokli Ungārijā,
  - ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. un 4. punktu,
- A. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, un tā kā šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība (Līguma par Eiropas Savienību 2. pants);
- B. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību harta aizliedz jebkāda veida diskrimināciju, tostarp tādu iemeslu dēļ kā dzimums, rase, ādas krāsa, etniskā un sociālā izcelsme, ģenētiskās īpašības, valoda, ticība vai pārliecība, politiskie vai jebkuri citi uzskati, piederība nacionālai minoritātei, īpašums, izcelsme, invaliditāte, vecums vai dzimumorientācija;
- C. tā kā nāvēssoda atcelšana ir priekšnoteikums dalībai ES un tā stingri un principiāli iestājas pret nāvēssodu, kura atcelšana ir viens no galvenajiem ES cilvēktiesību politikas mērķiem;
- D. tā kā, pienācīgi ievērojot 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvenciju un tai pievienoto 1967. gada 31. janvāra Protokolu par bēgļu statusu un saskaņā ar LES un LESD, ir garantētas patvēruma tiesības;
- E. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību harta un Eiropas Cilvēktiesību konvencija ir pilnībā iekļautas Ungārijas konstitūcijā; tā kā nesenie notikumi Ungārijā tomēr ir radījuši bažas par situāciju šajā valstī;
- F. tā kā 2015. gada 28. aprīlī pēc nedaudz agrāk bijušajiem notikumiem Ungārijas ministru prezidents *Viktor Orbán* nāca klajā ar paziņojumu par nepieciešamību rīkot publisku diskusiju par nāvēssodu; tā kā 2015. gada 30. aprīlī Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs *Martin Schulz* sniedza paziņojumu preseī, norādot, ka *Viktor Orbán* ir viņam apgalvojis, ka Ungārijas valdība nav paredzējusi veikt nekādus pasākumus, lai atjaunotu nāvēssodu, un ievēros un pildīs visus Eiropas līgumus un tiesību aktus; tā kā *Viktor Orbán* 2015. gada 1. maijā intervijā valsts radio atkārtoja līdzīgu paziņojumu agrāk teiktajam, piebilstot, ka lēmumam par nāvēssoda atjaunošanu vajadzētu būt vienīgi dalībvalstu kompetencē, tādējādi paužot ES Līgumiem neatbilstošus uzskatus;
- G. tā kā 2015. gada maijā Ungārijas valdība uzsāka sabiedrisku apspriešanu par migrāciju un jau iepriekš tā bija rīkojusi vairākas līdzīgas apspriešanas par citiem jautājumiem; tā kā sabiedriskā apspriešana var būt svarīgs un vērtīgs instruments valdībām tādas politikas izstrādāšanai, ko sabiedrība noteikti atbalstīs; tā kā par uzvedinošajiem un retoriskajiem jautājumiem tika saņemta kritika, jo tie iezīmē neobjektīvu un tiešu saikni starp migrāciju un drošības apdraudējumu;
- H. tā kā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas viedokļu apmaiņā vairākums politisko grupu puda uzskatu, ka nāvēssoda atjaunošana un sabiedriskajā apspriešanā uzdotie jautājumi bija nepieņemami;
- I. tā kā Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts Eiropas Parlamenta 2015. gada 19. maija plenārsēdes debatēs par stāvokli Ungārijā paziņoja, ka Padome nav apspriedusi stāvokli Ungārijā un tāpēc nav pieņēmusi nekādu oficiālu nostāju šajā jautājumā;
- J. tā kā centieniem mainīt pašreizējo stāvokli Ungārijā nevajadzētu tiekties uz atsevišķas dalībvalsts vai valdības izcelšanu, bet gan izpildīt visām ES iestādēm un jo īpaši Komisijai kā Līgumu sargātājam kopīgu pienākumu nodrošināt Līgumu un Hartas piemērošanu un ievērošanu visā Savienībā un visās dalībvalstīs,

Trešdiena, 2015. gada 10. jūnija

1. uzstāj, ka nāvēssods nav savienojams ar tādu vērtību ievērošanu kā cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības, uz kurām Savienība ir dibināta, un ka ikviens dalībvalsts, kas atjaunotu nāvēssodu, tādējādi pārkāptu Līgumus un ES Pamattiesību hartu; atkārtoti pauž nelokāmu pārliecību, ka nāvēssoda atcelšana iezīmē pavērsiena punktu pamattiesību attīstībā Eiropā;
2. atgādina, ka gadījumā, ja kāda dalībvalsts būtu izdarījusi nopietnu pārkāpumu saistībā ar LES 2. pantā minētajām vērtībām, tiktu sākta 7. pantā paredzētā procedūra;
3. nosoda Ungārijas premjerministra *Viktor Orbán* vairākkārt paustos izteikumus, rosinot diskusiju par iespējamu nāvēssoda atjaunošanu Ungārijā un līdz ar to institucionalizējot un popularizējot koncepciju, kas ir pretrunā Savienības pamatvērtībām; tādēļ pieņem zināšanai *Viktor Orbán* pausto paziņojumu neatjaunot valstī nāvēssodu un uzsver ministru prezidenta kā valdības vadītāja pienākumu veicināt ES vērtības un rādīt priekšzīmi;
4. norāda, ka dalībvalstīm ir suverēnas tiesības rīkot iedzīvotāju apspriešanu; tomēr atgādina, ka apspriešanā būtu jāatspoguļo valdības gatavība īstenot atbildīgu pārvaldību, kuras mērķis ir nodrošināt demokrātiskus politiskos risinājumus un Eiropas pamatvērtību ievērošanu;
5. nosoda Ungārijas valdības sāktu migrācijas sabiedrisko apspriešanu un ar to saistīto reklāmas kampaņu un uzsver, ka konkrētās Ungārijā rīkotās apspriešanas par imigrāciju un terorismu saturs un izteiksmes veids ir ļoti maldinošs, tendenciozs un nelīdzsvarots, iezīmējot tendenciozu un tiešu saikni starp migrāciju un drošības apdraudējumu; norāda, ka atbildēs uz tiešsaistes aptaujas jautājumiem ir jānorāda personas dati, tādējādi pretrunā datu aizsardzības noteikumiem atklājot personas politiskos uzskatus; tādēļ aicina apspriešanu atsaukt;
6. pauž nožēlu par to, ka sabiedriskajā apspriešanā vaina tiek novelta uz ES iestādēm un to politiku, neatzīstot to, ka arī dalībvalstīm jānes atbildība šajos jautājumos; atgādina, ka dalībvalstis ir pilnībā iesaistītas ES likumdošanas procesā;
7. aicina visas dalībvalstis konstruktīvi iesaistīties pašreizējās diskusijās par Eiropas programmu migrācijas jomā, kas vienlīdz skar ES īstenojamo iekšpolitiku, ārpolitiku un attīstības politiku;
8. uzskata, ka visām dalībvalstīm likumdošanas un administratīvajā praksē ir pilnībā jāievēro ES tiesību akti un ka visos tiesību aktos, tostarp jebkuras dalībvalsts vai kandidātvalsts primārajos tiesību aktos, ir jāatspoguļo un jāievēro Eiropas pamatvērtības, proti, demokrātijas principi, tiesiskums un pamattiesības;
9. pauž nožēlu par to, ka Padome nav reaģējusi uz jaunākajiem notikumiem Ungārijā, un nosoda to, ka Padome un dalībvalstis nepauž apņemšanos nodrošināt tiesiskuma ievērošanu, kā norādīts Eiropas Savienības Padomes 2014. gada 16. decembra secinājumos; mudina Eiropas Savienības Padomi un Eiropadomi rīkot diskusiju un pieņemt secinājumus par stāvokli Ungārijā;
10. norāda, ka šie nesenie notikumi ir radījuši bažas par tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību principiem Ungārijā pēdējā gada laikā un tie kopumā varētu radīt pieaugošu sistēmisku apdraudējumu tiesiskumam šajā dalībvalstī;
11. mudina Komisiju izmantot ES sistēmas pirmo posmu, lai nostiprinātu tiesiskumu, un tādēļ nekavējoties sākt padziļinātās uzraudzības procesu attiecībā uz situāciju demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību jomā Ungārijā, novērtējot iespējamu smagu un sistēmisku to vērtību pārkāpumu, pamatojoties uz kurām Savienība ir dibināta, kā noteikts LES 2. pantā, tostarp novērtējot vairāku tādu pasākumu kopējo ietekmi, kas pasliktina stāvokli demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību jomā, un to, vai rodas sistēmisks apdraudējums tiesiskumam minētajā dalībvalstī, kas varētu izvērsties par drošu varbūtību, ka varētu tikt izdarīts smags pārkāpums LES 7. panta izpratnē; aicina Komisiju līdz 2015. gada septembrim ziņot Parlamentam un Padomei par šo jautājumu;

Trešdiena, 2015. gada 10. jūnija

12. aicina Komisiju iesniegt priekšlikumu par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi, kas būtu veids, kā panākt, ka tiek ievērota un piemērota visu dalībvalstu parakstītā Harta un Līgumi, pamatojoties uz kopīgiem un objektīviem rādītājiem, un katru gadu bez diskriminācijas un vienlīdzīgi, pievienojot ES Pamattiesību aģentūras novērtējumu, objektīvi novērtēt situāciju pamattiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā visās dalībvalstīs, kā arī par atbilstošu saistošu un korektīvu mehānismu izveidi, kuri novērstu pastāvošās nepilnības un ļautu dalībvalsts līmenī automātiski un pakāpeniski reaģēt uz tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumiem; uzdod Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai sniegt ieguldījumu šī tiesību akta priekšlikuma izstrādē normatīva patstāvīgā ziņojuma veidā, kas būtu jāpieņem līdz šā gada beigām;

13. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai, Padomei, Ungārijas prezidentam, valdībai un parlamentam, dalībvalstu un kandidātvalstu valdībām un parlamentiem, ES Pamattiesību aģentūrai, Eiropas Padomei un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai.
